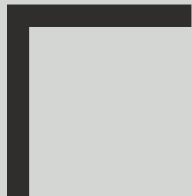

XVII INTERDYSCYPLINARNA KONFERENCJA NAUKOWA
TYGIEL 2025

SAMOPÓCZUCIE, STYL ŻYCIA I OBCIĄŻENIA PSYCHOSPOŁECZNE FUNKCJONARIUSZY SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

Sylwia Sumińska

Joanna Mazur-Różycka

Patrycja Łach

Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy

Służba Więzienna w Polsce

SŁUŻBA WIĘZIENNA JEST UMUNDUROWANĄ I UZBROJONĄ FORMACJĄ APOLITYCZNA PODLEGŁĄ MINISTROWI SPRAWIEDLIWOŚCI, POSIADAJĄCĄ WŁASNĄ STRUKTURĘ ORGANIZACYJNĄ (USTAWA 210/79/523).

Funkcjonariuszem Służby Więziennej może zostać osoba posiadająca obywatelstwo polskie, która jest niekarana, z wykształceniem minimum średnim. Musi także posiadać odpowiednie kwalifikacje oraz posiadać psychiczną i fizyczną zdolność do służby w formacjach uzbrojonych.

Zadania funkcjonariuszy

- planowanie, organizowanie i wykonywanie usług nadzoru, dozoru i ochrony osadzonych w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych,
- eskorta, dyscyplina i bezpieczeństwo więźniów,
- przeszukiwanie i kontrola wjazdu i wyjazdu osób i pojazdów w więzieniach,
- weryfikacja i przeszukiwanie więźniów,
- kontrola i codzienne liczenie populacji więziennej we wszystkich obszarach więziennych,
- nadzór i inspekcja pracy więziennej i konduktu więźniów,
- przestrzeganie przepisów i standardów więzienia na wszystkich etapach egzekwowania prawa karnego,
- przeprowadzanie działań i procedur wykroczeń dyscyplinarnych.

Obciążenie psychospołeczne w pracy funkcjonariuszy Służby Więziennej

Przeciążenie obowiązkami zawodowymi

Braki kadrowe
Konflikt rodzina-praca
Ciągła dyspozycyjność
Praca w systemie zmianowym

Charakter zarządzania instytucją

Autorytarny charakter relacji
przełożony-podwładny
Niski poziom partycypacji decyzji
Konflikt i niejasność ról
Niespójne i niejasne komunikaty

Agresja ze strony osadzonych

Obawa o życie i zdrowie własne
i bliskich
Umiejętność zarządzania
emocjami
Ryzyko zarażenia wirusami

Realizacja badania CIOP-PIB

- 240 funkcjonariuszy Służby Więziennej,
- z 5-letnim doświadczeniem zawodowym,
- zatrudnieni w pionie ochrony,
- płeć męska,
- wiek od 25 do 56 lat.

- psychospołeczne warunki pracy,
- styl życia,
- zdolność do pracy,
- zdrowie psychiczne.

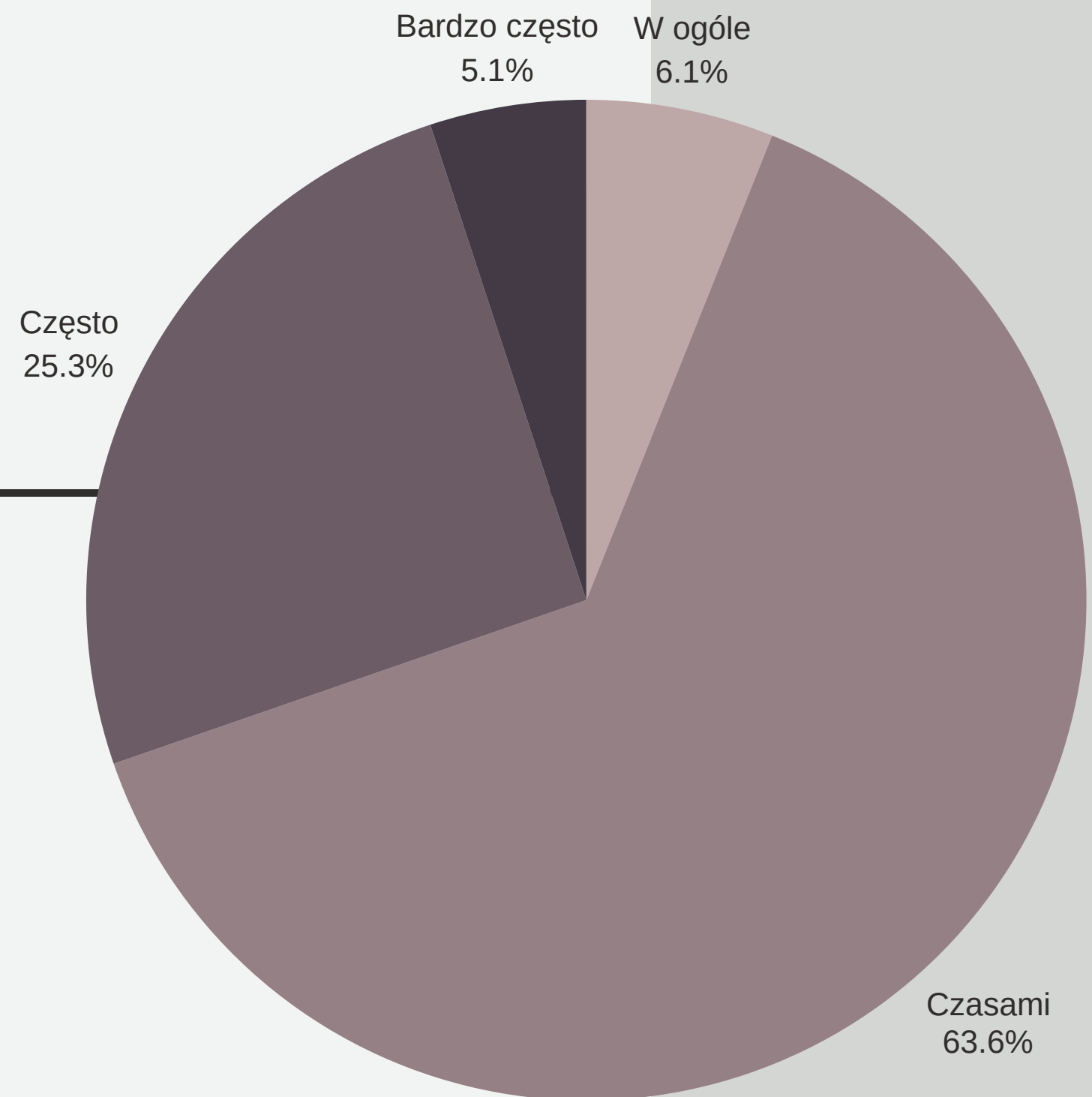
- badanie w jednostkach penitencjarnych z dwóch okręgów.

Zmęczenie funkcjonariuszy

WŚRÓD FUNKCJONARIUSZY 34% WSKAZAŁO NA CZĘSTE, A 27% NA BARDZO CZĘSTE WYSTĘPOWANIE BRAKU CZASU NA PRZERWY W PRACY.

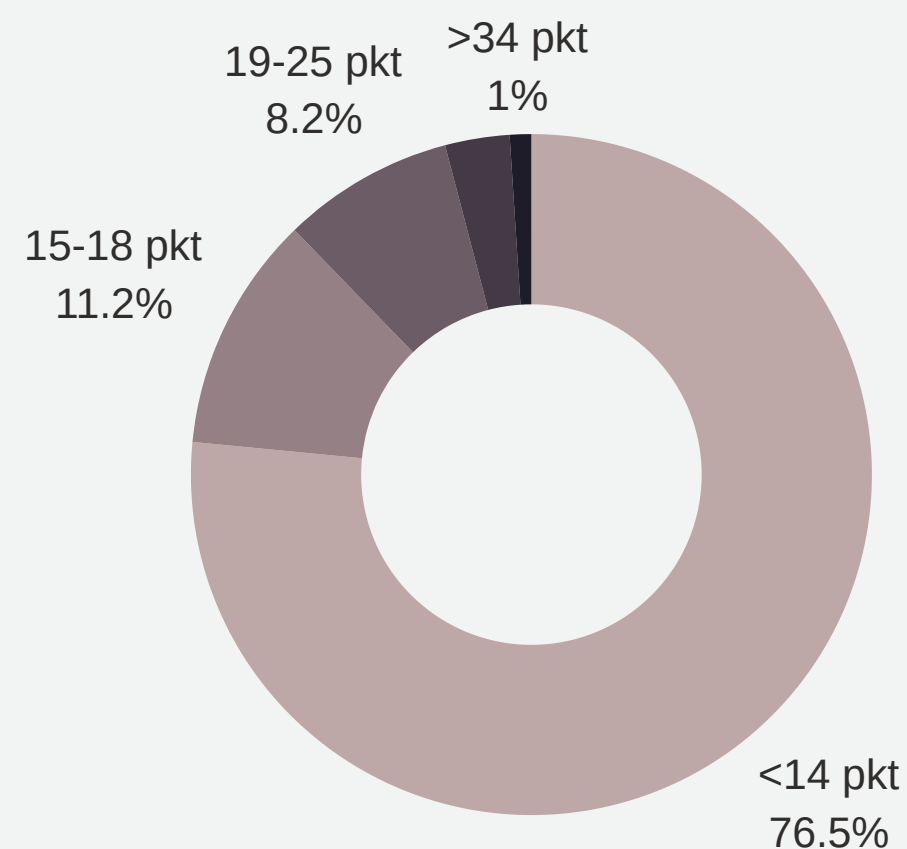
Najczęściej odczuwanymi skutkami fizycznymi wykonywanej pracy było przemęczenie (67%) oraz bóle mięśni i stawów (22%).

Nieplanowane przerwanie dnia wolnego od pracy następuje bardzo często – zdaniem 15%, często – 23% oraz czasami – 33%.

Wykres. Pytanie o częstość odczuwania zmęczenia fizycznego w związku z wykonywanymi zadaniami.

Zdrowie psychiczne

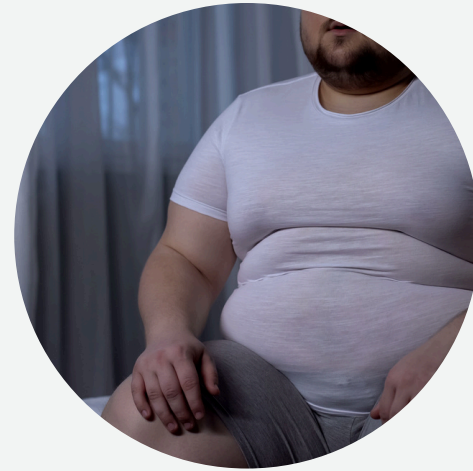
Subiektywny przeciętny poziom stresu
Dobra odporność psychiczna jako czynnik chroniący

Wysokie wymagania emocjonalne, poznawcze i wymagania ukrywania emocji

Zdolność do pracy związana z poziomem agresji osadzonych, ale także z poczuciem własnej skuteczności oraz wsparcia ze strony współpracowników i przełożonych.

*Styl życia
funkcjonariuszy
Służby
Więziennej*

Nadwaga

Jedynie 9,7% badanych ma prawidłową masę ciała obliczaną na podstawie BMI.
56% funkcjonariuszy ma nadwagę.
34% ma otyłość I stopnia.

Nieregularne posiłki

65% badanych nie pożywa posiłków regularnie.
63% badanych odpowiedziało, że warzywa i owoce zazwyczaj nie stanowią, co najmniej połowy tego, co jedzą w ciągu dnia.

Słaba jakość snu

31% oceniło swój sen w ciągu ostatnich 4 tygodni jako „raczej zły”.
13% badanych w przeciągu ostatnich 4 tygodni zażywało leki nasenne.

Wnioski z badań

Wsparcie zdrowia
psychicznego funkcjonariuszy

Zapobieganie brakom
kadrowym

Wdrożenie programów
promujących zdrowy styl życia

Wzmacnianie zasobów
osobistych funkcjonariuszy
oraz wsparcie ze strony
przełożonych

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Kontakt:

Sylwia Sumińska, e-mail: sysum@ciop.pl

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Opracowano na podstawie wyników VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy”, finansowanego w zakresie zadań służb państwowych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (do 12 grudnia 2023 r. – pod nazwą: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej).

Zadanie nr 4.ZS.05. pt. „Popularyzowanie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych obejmujących sposoby radzenia sobie z obciążeniem psychicznym i fizycznym, wynikającym z charakteru wykonywanej pracy wśród osób wykonujących prace o szczególnym charakterze oraz studentów uczących się w systemie skoszarowanym”.

Koordinator Programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy